

KATSAUS TAITEEN PERUSOPETUKSEEN

Taiteen perusopetus on ainutlaatuinen suomalainen taidekasvatusjärjestelmä, joka kulkee omana itsenäisenä koulutusmuotonaan yleissivistävän perusopetuksen rinnalla. Taiteen perusopetuksesta on säädetty laki (633/1998) ja asetus (813/1998)

Opetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää ja vuosittain jatkuvaa ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös alle kouluikäisille ja aikuisille. Opetus antaa oppilaille valmiuksia ilmaista itseään ja kehittyä omista lähtökohdistaan sekä luoda pohjaa elinikäiselle taiteiden harrastamiselle. Laajan oppimäärän opinnot antavat myös pohjaa pyrkiä kyseisen taiteenalan ammattipintoihin tai korkeakouluopetukseen.

Opetuksesta voidaan periä kohtuullisia maksuja, joista päättävät koulutuksen järjestäjät. Toimintaa ei saa järjestää voiton tavoittelemiseksi.

Koulutuksen järjestäminen

Kunta voi järjestää taiteen perusopetusta ylläpitämissään oppilaitoksissa tai antamalla kriteerit täyttävälle taholle luvan opetuksen toteuttamiseen. Opetus voidaan kunnassa myös hoitaa niiden oppilaitosten toimesta, jotka ovat saaneet opetuksen järjestämisluvan opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Valtio osallistuu rahoitukseen antamalla kunnille taiteen perusopetukseen valtionosuutta asukasmäärän ja asukasta kohden lasketun yksikköhinnan perusteella.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään järjestämislupaan liittyy aina myös valtionosuus. Ministeriö voi myöntää luvan, jos opetus katsotaan tarpeelliseksi (esimerkiksi alueelliset ja asukasluvuun liittyvät näkökohdat) ja luvan hakijalla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset opetuksen asianmukaiseen järjestämiseen. Käytännössä luvan saaminen on edellyttänyt myös toimivaa avustusjärjestelmää kunnan taholta.

Opetustuntikohtaisen valtionosuuden piirissä on Suomessa 88 musiikkioppilaitosta ja 41 muun taiteenalan oppilaitosta (arkkitehtuuri, kuvataide, käsityö, tanssi, teatteritaide, sanataide ja sirkustaide).

Nurmijärvellä kunnan luvalla toimivia taiteen perusopetuksen yksiköjä ovat Jukolan musiikkikoulu, Nurmijärven kuvataidekoulu ja Teatteri Pikku Kivi. Ministeriöltä järjestämisluvan saaneet oppilaitokset ovat musiikkiopisto ja tanssiopisto.

Opetussuunnitelmat ja opetuksen toteuttaminen

Oppilaitoksessa laaditaan opetussuunnitelma, joka pohjautuu opetushallituksen antamiin opetussuunnitelman perusteisiin. Taiteen perusopetuksessa on käytössä kaksi laajuutta eli oppimäärää, yleinen ja laaja (ops perusteet laaja 2002, yleinen 2005). Oppilaitokselle myönnettyssä luvassa määritellään, minkä taiteenalan opetusta lupa koskee, sekä annetaanko opetusta yleisen, laajan tai molempien oppimäärien mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden uudistustyö on parhaillaan meneillään. Uudet perusteet valmistuvat vuonna 2017, ja ne otetaan käyttöön oppilaitoksissa vuonna 2018.

Valtion budjetin tiukkuuden vuoksi uusia järjestämislupia on myönnetty erittäin vähän viimeisten 10 vuoden aikana. Myös valtionosuuden piiriin kuuluvien opetustuntien lisähaku on ollut jäissä jo monet vuodet.

Opintojen rakenne ja laajuus

(lähde: Opetushallitus, taiteen perusopetuksen rakenne ja laajuus)

Laaja oppimäärä	Yleinen oppimäärä					
<p>Oppimäärän laskennallinen laajuus 1300 tuntia</p> <table border="1" data-bbox="165 551 782 904"> <tr> <td data-bbox="165 551 782 689">SYVENTÄVÄT OPINNOT (sis. päättötyön) tai MUSIIKKIOPISTOTASON OPINNOT</td> </tr> <tr> <td data-bbox="165 689 782 801">PERUSOPINNOT tai MUSIIKIN PERUSTASO</td> </tr> <tr> <td data-bbox="165 801 782 904">VARHAISIÄN OPINNOT (opetuksen järjestäjä päättää laskennallisesta laajuudesta)</td> </tr> </table>	SYVENTÄVÄT OPINNOT (sis. päättötyön) tai MUSIIKKIOPISTOTASON OPINNOT	PERUSOPINNOT tai MUSIIKIN PERUSTASO	VARHAISIÄN OPINNOT (opetuksen järjestäjä päättää laskennallisesta laajuudesta)	<p>Oppimäärän laskennallinen laajuus 500 tuntia</p> <table border="1" data-bbox="813 689 1426 904"> <tr> <td data-bbox="813 689 1426 801">10 OPINTOKOKONAISUUTTA</td> </tr> <tr> <td data-bbox="813 801 1426 904">VARHAISIÄN OPINNOT (opetuksen järjestäjä päättää laskennallisesta laajuudesta)</td> </tr> </table>	10 OPINTOKOKONAISUUTTA	VARHAISIÄN OPINNOT (opetuksen järjestäjä päättää laskennallisesta laajuudesta)
SYVENTÄVÄT OPINNOT (sis. päättötyön) tai MUSIIKKIOPISTOTASON OPINNOT						
PERUSOPINNOT tai MUSIIKIN PERUSTASO						
VARHAISIÄN OPINNOT (opetuksen järjestäjä päättää laskennallisesta laajuudesta)						
10 OPINTOKOKONAISUUTTA						
VARHAISIÄN OPINNOT (opetuksen järjestäjä päättää laskennallisesta laajuudesta)						
<p>Laajan oppimäärän tavoitteet ja keskeiset sisällöt määritellään taiteenalakohtaisesti opetussuunnitelmien perusteissa.</p> <p>Eri taiteenalojen tavoitteille on yhteistä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarjota mahdollisuus pitkäjänteiseen opiskeluun • edellytysten luominen elinikäiselle harrastamiselle • oppilaan henkisen kasvun, persoonallisuuden ja luovan ongelmaratkaisukyvyyn kehittymisen tukeminen • oppilaan ohjaaminen taiteelliseen ajatteluun ja oman työn arviointiin • vuorovaikutus taideopetusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa <p>Siirtyminen laajasta oppimäärästä yleiseen on mahdollista.</p>	<p>Yleisen oppimäärän taiteenalakohtaiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt määritellään yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa</p> <p>Yleisen oppimäärän yhteisiä tavoitteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tukea luovaa ajattelua ja toimintaa • vahvistaa aisti- ja tunneherkkyyttä sekä tukea opiskelu- ja vuorovaikutustaitoja • kehittää eri uulttuurien ymmärtämistä ja tulkittamista • tukea oppilaan minän kasvua ja kehittymistä sekä hänen kykyään jäsentää ympäröivää todellisuutta • ohjata oppilasta keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä • kehittää yhteistyötä taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja muiden tahojen kanssa. <p>Siirtyminen yleisestä oppimäärästä laajaan on mahdollista tietyin edellytyksin.</p>					

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan opetussuunnitelma mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä.

Arviointi ja todistukset

Taiteen perusopetukseen kuuluu monipuolinen arviointi. Arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissaan ja siinä tulee huomioida oppilaan opiskelulle asetamat oppimistavoitteet. Arvioinnin tulee olla monipuolista, kannustavaa ja painottua myös itsearviointiin. Arvioinnin tapojen kehittäminen on keskeinen opetussuunnitelmien kehittämisen osa-alue. Päättötodistuksissa on sanallinen ja/tai numeroarviointi.

Todistukset

- Laaja oppimäärä: perusopintojen päättötodistus (musiikin perustason päättötodistus) ja syventävien opintojen päättötodistus (musiikkiopistotason päättötodistus)
- Yleinen oppimäärä: yleisen oppimäärän päättötodistus

Taiteen perusopetusta antavat oppilaitokset Nurmijärvellä

Nurmijärvellä on tarjolla monipuolinen ja laadukas taiteen perusopetuksen oppilaitosverkosto. Opistot tekevät hedelmällistä opetus- ja produktioyhteistyötä. Nurmijärven monitoimitalon tiloissa eri taiteenalat tulevat kohtaamaan entistä kattavammin. Uusia opetusyhteistyön muotoja ja innovaatioita nähdään lähivuosina. Jo nyt yleisen oppimäärän päättötodistus on mahdollista koostaa eri taiteenlajien opintokokonaisuuksia suorittamalla.

V. 2016 taiteen perusopetuksessa olevat oppilaat yhteensä 2426

Jukolan musiikkikoulu (yleinen oppimäärä, rytmimusiikki ja laulu) 180 oppilasta

Nurmijärven kuvataidekoulu (yleinen oppimäärä, kuvataide) 122 oppilasta

Nurmijärven musiikkiopisto (laaja oppimäärä, klassinen musiikki) 884 oppilasta

Nurmijärven tanssiopisto (laaja ja yleinen oppimäärä, tanssi) 1190 oppilasta

Teatteri Pikku Kivi (laaja ja yleinen oppimäärä, teatteritaide) 50 oppilasta